

Dünyaya uzanan yardım eli: Türk Kızılayı

Ahmet Lütfi Akar

1951 yılında tarihinde Erzincan'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini İstanbul Pendik'te tamamladı, 1974 yılında, İstanbul Teknik Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nden mezun oldu. 2004 yılı Nisan ayında Türk Kızılayı Genel Merkez Kurulu üyeliği ile başlayan aktif Kızılay yöneticiliği, 2005 yılından beri Türk Kızılayı Genel Başkanı olarak devam etmektedir. Akar evlidir ve bir çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Turan Aslan

1955'te Balıkesir'de doğdu. İÜ İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Akademik kariyerini İnönü ve Zonguldak Karaelmas Üniversitelerinde sürdürdü. SB Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Başkanlığı'nı yürüttü. Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Klinik Şefliği, Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Başhekimlik yaptı. Halen Bezmialem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde AD Başkanlığı ve Türk Kızılayı'nda Denetçiler Kurulu Üyeliği görevlerini sürdüren Aslan, evlidir ve 4 çocuk babasıdır.

Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti adıyla 11 Haziran 1868 tarihinde kurulan Dernek, 1923'te "Türkiye Hilali Ahmer Cemiyeti", 1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti", 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almış. Kuruluşa "Kızılay" adını ise Ulu Önder Atatürk vermiştir. Türk Kızılayı'nın misyonu, "toplumun güç ve kaynaklarını harekete geçirerek, her koşulda, yerde ve zamanda, hiçbir ayırım yapmaksızın korunmasız insanlara yardım ederek her ne sebeple ortaya çıkarsa çıksın insan ıstırabını dindirmek ve insanlar arasındaki karşılıklı anlayışı, dostluğu, saygıyı, barışı ve işbirliğini geliştirerek, insan onurunu korumak" olarak tanımlanmıştır. Vizyon ise, "tüm toplumu kucaklayan ve tüm toplumun kucakladığı, ulusal ve uluslararası düzeyde saygınlığını ve hizmet kalitesini sürekli geliştiren bir insani yardım kuruluşu olmak" şeklinde karşımıza çıkıyor. Bu nedenle Kızılay, ihtiyaç anında dayanışmayı, ıstırap anından şefkati, farklılıklar karşısında hoşgörüyü, savaşın en kızgın anından insancılığı, merhameti, tarafsızlığı ve barışı simgeliyor.

7 temel ilke

Türk Kızılayı'nı, insani yardım alanında ayrı bir konuma ulaştıran ve ulusal bir dernek olmasının ötesinde yardım elini ülke dışındaki coğrafyalara uzatmasını sağlayan, yapının dayandığı 7 temel ilke vardır. Uluslararası Kızılay - Kızılağaç hareketinin etkin bir üyesi olan Türk Kızılayı, 1868 yılında dünyadaki ilk Kızılay olarak kurulmuştur. Uluslararası

harekete "kızılay" amblemini de Türk Kızılayı vermiştir. Bu hareket dâhilinde faaliyetler belli ilkeler doğrultusunda gerçekleştiriliyor. Türk Kızılayı'nın 7 ilkesini; insancılık, ayırım gözetmemek, tarafsızlık, bağımsızlık, hayır kurumu niteliği, birlik ve evrensellik olarak sıralayabiliriz. İnsani değerlerden oluşan bu 7 temel ilke içerisinde "ayırım gözetmemek" özellikle dikkat çekiyor. Türk Kızılayı, milliyet, ırk, dini inanç, sınıf ve siyasi düşünce farkı gözetmeksizin, insan ıstırabını, en hızlı şekilde ve zaruri ihtiyaçlara öncelik vererek dindirmeye çalışıyor. İşte bu düşünce yapısı, yerellikten evrenselliğe geçişin en büyük dayanağıdır. Çünkü dünyanın neresinde bir insan acısı yaşıyorsa oraya merhem olma iddiasıyla yola çıkıyorsanız, hiçbir ayırım gözetmeden çalışmalarınızı yürütmeniz gerekiyor.

Uluslararası statü ve saygınlık

Türk Kızılayı, dayandığı bu felsefeyi bazı ulusal ve uluslararası hukuksal dayanaklarla da destekliyor. Türkiye'nin de imza attığı Cenevre Sözleşmeleri gibi bazı uluslararası antlaşmalar, Türk Kızılayı'nın uluslararası statüsünü güçlendiriyor. Kızılay Kızılağaç Dernekleri Federasyonu'nun dünya çapına yayılmış çalışma ağı sayesinde Türk Kızılayı yardımlarını yabancı ülkelere kolaylıkla ulaştırabiliyor. Son dönemden birkaç örnek Türk Kızılayı'nın uluslararası insancıl hukuk statüsüne ayna tutmaya yeterlidir. İsrail'in çok sıkı ambargo uyguladığı Gazze'ye Türk Kızılayı yardım malzemelerini hiçbir zorluk çekmeden kolayca ulaştırmakta, hatta Gazze içerisinde daimi ofis kurarak kalıcı projelere de imza atabilmektedir.

Suriye'deki iç karışıklıklardan kaçarak ülkemize sığınan Suriyeli komşularımıza geniş çaplı insani yardım sağlayan Türk Kızılayı, sınır üzerinden karşı tarafa insani yardım sevkiyatı da yapabiliyor. Bu yardım şeklinin ülkemizdeki tek yetkili kurumu Türk Kızılayı'dır. Dış dünyaya kapılarını sınımsız kapatan ve Müslüman halkın zulüm gördüğü Myanmar'a girmeyi başaran ilk uluslararası yardım kuruluşu da Türk Kızılayı'dır. Türk Hükümetinin bu konudaki yoğun diplomatik çabaları ve bölgeye olan ilgisi de bu başarının gerçekleşmesinde çok etkili olmuştur.

Elbette sahip olunan uluslararası statü tek etken değildir. Türkiye'nin uluslararası gücü ve saygınlığı ile paralel olarak artan Türk Kızılayı'nın uluslararası saygınlığı da, bu kuruluşu tercih ve talep edilen bir seçenek haline dönüştürüyor. Peş peşe gerçekleştirilen başarılı insani yardım operasyonları sonucunda, dünyada bir "Türk tipi yardım modeli" olduğu söylenebilir. Dünyadaki ihtiyaç sahibi insanlar artık sadece kendilerine yardım edilmesini değil, Türkiye ve "Türk Kızılayı gibi yardım edilmesini" arzuluyor. Burada bir kazan kazan uygulamasına da şahit oluyoruz. Türk Hükümeti, yardım faaliyetlerinde Türk Kızılayı'na büyük destek veriyor. Uluslararası arenada gerçekleştirilen başarılı insani yardım çalışmaları, Türkiye'nin saygınlığına da çok olumlu katkılar sağlıyor.

Uzaklık nedir bilmeyen yardım kuruluşu

Son yıllarda Türk Kızılayı tarafından ger-

çerkeştirilen ve her biri yardım destanına dönüşen insani yardım operasyonlarına kısaca değinelim. 2004 yılında Güney Asya'da, Endonezya'da büyük bir deprem meydana geldi. Ön tespitlerin ardından Türk Kızılayı insani yardım çalışmalarına başladı. Aceh Besar Lhokgna Bölgesi'nde yer alan 20 kampta yaşayan afetzede ailelerin ihtiyaç duyduğu temel yaşam materyalleri temin edildi. Rehabilitasyon dönemi faaliyetleri kapsamında Zeynel Abidin Hastanesi'nin ihtiyaç duyduğu tıbbi elektronik ekipman ve cihazlar tedarik edilerek söz konusu hastanenin restorasyonunu tamamlandı. İnşaat projeleri kapsamında ise 700 konutluk Lampuuk Türk Köyü, 350 konutluk Bitai Türk Köyü ile 2 ortaokul, 1 lise ve 1 ilkokul inşa edildi. Bunların haricinde birçok caminin ve kurumun tadilatları gerçekleştirildi. Deprem ve sonrasında meydana gelen tsunamiden etkilenen Srilanka'da ise binlerce hijyen seti, çanta ve kırtasiye malzemesi ile okul üniforması dağıtıldı. Rehabilitasyon dönemi faaliyetleri kapsamında ise, 2 bin 250 kişinin ihtiyacı konut ihtiyacını karşılamayı hedefleyen Matara Türk Kızılayı Köyü'nün inşaatı tamamlandı, 3 okul restore edildi.

Pakistan'a kapsamlı insani yardım

2005 yılında Pakistan'da meydana gelen deprem ise sonuçları itibariyle tüm dünyada yankı buldu. 70 binden fazla Pakistanlı'nın hayatını kaybettiği depreme Türk Kızılayı anında müdahale etti. Toplamda 34 sevkîyatla 55 bin 794 ton yardım malzemesi; 15 uçak, 12 gemi ve 142 kamyon ile deprem bölgesine ulaştırıldı. Ayrıca bölgeye 1 sahra hastanesi ve 2 adet seyyar ekmek fırını gönderildi. Deprem bölgesinde kurulan 20 okul çadırında binlerce Pakistanlı çocuğa eğitimlerine devam etme imkânı sunuldu. 150 bin depremzede ve depremezde yakınına uzman psikologlar psikososyal destek verdi. Türk Kızılayı tarafından yürütülen kampanya sonucunda, 11 bin adet büyükbaş hayvan kurban edilerek Muzaffarabad, Bagh ve Balakot'ta afetzedeler arasında dağıtıldı. 2007 yılında 2 erkek lisesi, 2009 yılında Türk Kızılayı'nın daimi ofisi hizmete açıldı. Bagh yerleşim merkezinde, 300 kişi kapasiteli bir camii inşa edildi. Böylece Türk Kızılayı, Pakistan'da gerçekleştirdiği insani yardım çalışmaları ile 2 milyondan fazla insana yardım ulaştırmış oldu. Ayrıca, 2010 yılında Pakistan'da meydana gelen sel nedeniyle 13 uçak, 662 tır ve 161 demiryolu vagonundan oluşan 15 bin 445 ton insani yardım malzemesi de bölgeye sevk edildi.

Gazze ağlamasının

2006 yılında 10 bin ton ekmeklik buğday unu ve binlerce ton temel gıda maddesi Filistin halkına ulaştırıldı. İlaç ve tıbbi malzeme gönderildi. Çocukların eğitimlerine devam edebilmeleri için prefabrik okul

binası yapıldı, 100 bin okul çantası ve kırtasiye malzemesi ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı. 2008 yılında İsrail ve Filistin arasındaki gerginliğin artması üzerine "Gazze Ağlamasının" sloganıyla Türk Kızılayı kampanya başlattı. Bölgeye 129 tır ve 2 kargo uçağıyla muhtelif gıda, ilaç, tıbbi malzeme, battaniye ve hijyen setinden oluşan 2 bin 285 ton insani yardım malzemesi gönderildi. Diğer taraftan 38 ton muhtelif ilaç ve tıbbi malzeme de Hatay üzerinden Gazze Şeridi'ne ulaştırıldı. Bölgeye yönelik yardımların ve çalışmaların koordinasyonu için Daimi Hizmet Merkezi açıldı. Bu sayede "Gazze Şeridi İçme Suyu Rehabilitasyonu Projesi" hayata geçirildi. Proje sayesinde 240 bin Filistinli temiz içme suyuna kavuştu. Bölgede bulunan Türk Kızılayı Delegasyon Başkanlığı ile İslam Kalkınma Bankası arasında imzalanan protokol gereğince 2012 yılında tarım sektörüne yönelik çalışmalar yürütüldü. Bu iş için 2 milyon Dolar kaynak ayrıldı. 800 dönüm sebze, 250 dönüm üzüm, bin dönüm zeytin ve meyve, 500 dönüm soğan yetiştirme arazisinin ıslahı projesi hali hazırda gerçekleştirilmektedir.

Türki Cumhuriyetler de unutulmadı

2010 yılı yaz aylarında ise Kırgızistan'ın çeşitli bölgelerinde meydana gelen iç çatışmalar neticesinde ortaya çıkan insanlık dramını azaltmak amacıyla Barışın Tesisine İnsani Destek Operasyonu'na başlandı. Kırgızistan'a 13 ton, Özbekistan'a ise 40 ton yardım malzemesi ulaştırıldı. Bölgedeki 3 bin ihtiyaç sahibi aile için 25 bin ton muhtelif giyim malzemesi dağıtıldı. İslam Kalkınma Bankası ile ortaklaşa olarak tohum ve gübre temini projesi, sulama kanalları tadilat ve tamaratı projesi, Oş şehri bölge çocuk hastanesi klinik servislerin rehabilitasyonu projesi, yetimhanelere destek projesi ve zarar gören evlerin yenilenmesi projesi yürütüldü.

Somali'de artık insanlar açlıktan ölmüyor!

Nüfusunun üçte biri açlık sınırının altında olan ve milyonlarca insanın açlık nedeniyle ölümlerine pençeleştiği Somali için "Afrika Açlık Çekiyor, Türk Kızılayı Yardıma Koşuyor" ve "Haydi Türkiye Afrika İçin İyilik Kandillerini Yakalım" sloganlarıyla kampanya başlatıldı. Kampanyaya medyadan da büyük destek geldi. Halkımızın yardımları Türk Kızılayı eliyle bölgeye ulaştırıldı. Bu kampanya sayesinde Somali'de on binlerce insan hayatı kurtuldu. Somali'ye karadan, denizden ve havadan gıda yardımı ulaştırıldı. 2 bin 600 çadır kurarak 15 bin 600 insanın barınma ihtiyacı karşılandı. Bölgede kurulan mutfak üniteleri her gün 25 bin 800 ihtiyaç sahibine üç öğün sıcak yemek sağlanmakta. Halen

Mogadişu kentinde barınma, gıda, hijyen, sağlık, su ve benzeri tüm temel ihtiyaçlar uluslararası standartlarda karşılanıyor. Yardımlar toplam 1 milyon kişiye ulaşmış oldu. İnsani Yardım Operasyonunun ikinci aşamasında ise kalıcı yapıların inşası için çalışma başlatıldı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilen bu çalışmalar çok yakın bir zaman sonra hayata geçecek.

Suriyeli komşular misafir ediliyor

Türk Kızılayı'nın son dönemde yürüttüğü insani yardım operasyonlarından biri de, şu an halen devam eden, Suriyeli misafirlerin barınma ve gıda ihtiyaçlarının karşılanması projesi. Ülkemize sığınan 151 bin Suriye vatandaşının tüm ihtiyaçları AFAD ve Türk Kızılayı tarafından karşılanıyor. 31 bin 78 çadır ve 2 bin 58 konteynerde misafir edilen Suriye vatandaşlarına bugüne dek 32 milyon 659 bin 387 kap sıcak yemek Türk Kızılayı eliyle sunuldu. Suriyelilere yönelik yardımlar çadır kent ve konteyner kollarla de sınırlı kalmadı, Türkiye'deki akrabalarının yanına yerleşen Suriye vatandaşlarına da yardım yapıldı. Ayrıca Türk Kızılayı uluslararası statüsünü kullanarak, sınır üzerinden yardım malzemelerini karşı taraftaki ihtiyaç sahiplerine düzenli olarak ulaştırıyor. Son olarak Türk Hükümeti tarafından finansmanı sağlanan 35 bin ton un, Kızılay eliyle sınır ötesindeki ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmak üzere sınırdan teslim edildi.

Myanmar unutulmadı

Vatanları Myanmar'da zulme uğrayan, yüz binlercesi göç etmek zorunda kalan Arakanlı Müslümanlara insani yardım götürmek için de Türk Kızılayı harekete geçti. Hemen hepsi kamplarda yaşayan, bir dilim ekmeğe ve bir parça giysiye muhtaç insanlara Türk Kızılayı yardım elini uzattı. Ülkeden kaçan Müslümanların sığındığı Bangladeş ve Myanmar'da iki insani yardım ekibi oluşturuldu. Yardımlar hem Myanmar içerisinde hem de Bangladeş'teki mülteci kamplarına yönelik gerçekleştirildi. İlk etapta 250 ton pirinç temin edildi ve dağıtıldı. Binlerce gıda paketi ihtiyaç sahibi ailelere teslim edildi. Kurban Bayramı'nda Myanmar için de bir kampanya düzenlendi ve vekâlet verilen kurbanlar Myanmar'da kesilerek ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı.

Kızılay tüm dünyadaki muhtaçların umudu oldu

Türk Kızılayı son beş yılda 43 farklı ülkeye aynı ve nakdi insani yardım gerçekleştirdi. Yardımseverlerin destekleri ile sağlanan ve profesyonel kadrolarla idare edilen böyle bir insani yardım gücü, elbette Türk Kızılayı'nı dünyadaki ihtiyaç sahipleri adına vazgeçilmez bir noktaya yükseltti, muhtaçların umudu oldu.